

Buurtvergadering inrichting natuurpark Overmeers - verslag

*Maandag 21 mei om 20 uur
Koninklijk Atheneum, Voskenslaan 60, 9000 Gent*

Situering

In het kader van het project Gent Sint-Pieters wordt met de aanleg van de ontsluitingsweg naar de R4 ook het natuurgebied Overmeers ingericht en ontwikkeld tot een volwaardig natuurpark. Doel is om het zodanig aan te leggen dat de natuur zich er optimaal kan ontwikkelen en het gebied eveneens toegankelijk wordt gemaakt voor wandelaars en natuurliefhebbers.

Het landschapsbureau 'Fris in het Landschap' kreeg de opdracht een ontwerp op te maken en stelt dit voor aan de aanwezige buurtbewoners. Het is immers de bedoeling om zoveel als mogelijk met de opmerkingen, suggesties en voorstellen rekening te houden bij de opmaak van het definitieve plan.

De buurtbewoners treden in dialoog met een panel, samengesteld uit Tom Balthazar (schepen van Milieu en Sociale Zaken), Rudi Neiryck (hoofd van het departement Milieu, Groen en Gezondheid), Jean-François Van den Abeele en Els Huigens (Fris in het Landschap). Burgemeester Termont is verontschuldigd.

Greet Riebbels modereert het gesprek. Zij is sinds 1 mei 2007 verantwoordelijk voor de communicatie over het project Gent Sint-Pieters.

Kadering van de opdracht

Volgens het Gewestelijk Ruimtelijk Structuurplan vormt Overmeers een deel van de 'groene ring' langs R4.

De inname van het huidige natuurgebied bij de aanleg van een verbindingsweg met de R4 dient volgens het Natuurdecreet gecompenseerd te worden. Die natuurcompensatie houdt in dat de natuurwaarde van het overblijvende gebied Overmeers wordt hersteld.

Volgens het Bosdecreet dienen ontboste oppervlaktes (hier 1,402 ha) dubbel gecompenseerd te worden. Ter plaatse zal hiervan minimum 1,258 ha. gecompenseerd worden. De rest wordt gecompenseerd door het betalen van een bosbehoudsbijdrage.

Het natuurdecreet voorziet een gelijktijdige realisatie van natuurcompensatie en inname van een natuurgebied. Concreet betekent dit voor Overmeers dat de werken aan de inrichting van het natuurpark (6,8 ha) eind 2008 kunnen beginnen.

Belangrijk is verder ook dat het project gedragen wordt door verschillende partners (NMBS-holding, Infrabel, Eurostation, De Lijn, het Vlaamse Gewest, de Stad Gent).

Inrichting van het natuurpark

De bestaande vroegere natuurwaarde zal door beheer en inrichting worden hersteld. Het hoofdaccent ligt hierbij op de natuur. Zo voorziet het plan bv geen verlichting in het natuurpark.

Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan de beleving van de natuur, en wordt gewerkt aan de toegankelijkheid, komt er een link met scholencampus voor fietsers en voetgangers en wordt aandacht besteed aan de natuureducatieve functie (ook voor scholen in de buurt).

Fris in het Landschap stelde het praatplan voor. De grote lijnen zijn:

- opwaardering van de waterpartijen (grachten, vijver)
- drie toegangen tot het natuurpark; bij de toegang langs de Sint-Denijslaan en die aan de tunnel zal een infobord en fietsenstallingen worden geplaatst
- 2 paden in steenslag, met daarnaast enkele 'graspaden'
- sommige delen met natte weilanden, andere delen met bossen of struweel; hiervoor worden om sommige plekken bomen aangeplant, op andere plekken gebeurt natuurlijke verbossing
- groenbuffers met 'doorkijkvensters' langs de huizen
- geen verlichting in het park; enkel het fietspad aan de rand zal worden verlicht.

Nu is nog niet duidelijk op welke manier het beheer vorm moet krijgen (bv begrazing of niet). Dit hangt onder meer af van de vegetatie die men kan en wil laten ontwikkelen. Buurtbewoners zullen worden uitgenodigd mee te helpen bij het beheer.

Bespreking van het plan

Hieronder volgen de opmerkingen van de aanwezigen. Hen werd gevraagd om in groepjes na te denken over volgende thema's:

- de structuur van het park (ligging en aard paden, keuze bebossing, 'vensters' naar huizen...)
- de toegankelijkheid (bus, auto, fiets, te voet, rolstoel...)
- de fietsenstalling (aantal, soort, plaats, ...)
- het parkmeubilair (banken, (geen) verlichting, (geen) vuilbakken, picknick, hond...)
- de participatie (hulp bij inventarisatie, houtkap, dierentoezicht, medebeheer...)
- andere

De structuur

De voorgestelde structuur is positief.

Eenzijds is het belangrijk de paden zo weinig mogelijk te verharderen. Anderzijds is verharding nodig voor mensen met een handicap, mensen met een wandelwagen en mensen die moeilijk te been zijn. Kan men voor verharding met een zekere waterdoorlaatbaarheid kiezen?

Antwoord Fris in het Landschap: Er komen enkel graspaden en paden met steenslag, die waterdoorlatend zijn.

Aan de omwonenden, die langs de 'vensters' in de groenbuffer wonen, zou hun mening ivm de 'vensters' moeten gevraagd worden.

Waarom is het afgraven van een opgehoogd stuk moeilijk?

Antwoord Groendienst (Geert Heyneman): Sinds kort is een wet ivm grondverzet van kracht. Deze wet bepaalt dat een bodemanalyse moet gebeuren vooraleer grond wordt verplaatst.

In een natuurgebied gelden daarbij zeer strenge normen. Van zodra vervuiling wordt vastgesteld in de afgegraven grond mag die grond niet meer gebruikt worden om in datzelfde natuurgebied stukken op te hogen. Die grond moet dan naar een stortplaats worden afgevoerd, wat zeer duur is.

Voor Overmeers zijn de bodemanalyses nog niet afgerond.

De toegankelijkheid

Het park moet zo veel mogelijk voor de natuur en minder voor het publiek worden voorbehouden. De toegankelijkheid zou dan ook eerder beperkt moeten zijn.

Het gebied is ingesloten en leent zich minder tot openstellen.

Antwoord Fris in het Landschap: Er is slechts een beperkte toegankelijkheid gepland. De graspaden zullen enkel voor voetgangers begaanbaar zijn.

Waar zullen bezoekers van het natuurpark parkeren?

Antwoord schepen Balthazar: Het is zeker niet de bedoeling dat auto's geparkeerd worden op de nieuwe verbindingsweg.

Antwoord Fris in het Landschap: Er is geen parkeerplaats voorzien, als er moet geparkeerd worden zal dat op de Sint-Denijslaan zijn.

Volgens sommige bewoners zouden fietsers niet mogen worden toegelaten in het gebied. Vooral voor oudere mensen en mensen die niet goed te been zijn is de aanwezigheid van fietsers soms bedreigend. Zeker doorgaand fietsverkeer moet worden geweerd.

Voor anderen moet het park wel toegankelijk zijn voor fietsers. Dit kan echter via een 'langzame-fiets-as' (bv door aangepast materiaal).

Mountain bikes mogen niet worden toegelaten.

Bewoners stellen voor om één doorgaand fietspad aan te leggen, en dit voldoende breed te maken zodat voetgangers en fietsers voldoende plaats hebben. Een ander voorstel is om fietsers langs een bestaande 'privé straat' (eigendom van de omwonenden) te leiden. Die straat ligt immers vlakbij de fietstunnel.

Antwoord Fris in het Landschap: Het is de bedoeling dat fietsers van de Sint-Denijslaan naar de scholen door het natuurpark kunnen passeren langs een pad in steenslag. Dit is het enige doorgaande fietspad dat wordt gepland.

Bromfietsen zijn niet toegelaten. Dit kan men eventueel verhinderen door een fietssluis te plaatsen.

Het gebruik van die 'privé straat' moet met de omwonenden worden bekeken.

Langs waar is de fietstunnel onder de verbindingsweg toegankelijk?

Antwoord Fris in het Landschap: Die tunnel kan men via de R4, vanaf het fietspad langs de verbindingsweg en vanuit de school bereiken.

Fietsenstalling

Het is belangrijk voldoende en eenvoudige fietsstallingen te voorzien.

Parkmeubilair

De grote meerderheid van de aanwezigen vindt het positief dat in het park geen verlichting wordt voorzien. Verlichting langs het fietspad is inderdaad nodig. Is het mogelijk om de verlichting van het fietspad, de R4 en de verbindingsweg aan te passen, zodat het natuurpark er zo weinig mogelijk lichthinder van ondervindt?
Antwoord Fris in het Landschap: De verlichting van fietspad, R4 en verbindingsweg ligt buiten de opdracht van Fris in het Landschap.

Een quasi algemene opmerking is dat het park niet te veel tot recreatie mag uitnodigen. Dit bepaalt in grote mate de voorstellen ivm het parkmeubilair. Enkele banken is OK, maar liefst niet te veel. Het is belangrijk banken uit degelijk materiaal te plaatsen. Een goed voorbeeld zijn de geperforeerde metalen banken die vaak in stations worden gebruikt. Die zijn stevig en drogen snel na een regenbui.

Picknickplaatsen zijn niet gewenst. Vuilbakken komen ook best enkel aan de rand, niet in het park.

Antwoord Fris in het Landschap: De visie van Fris in het Landschap komt hiermee overeen: weinig banken, geen picknickplaatsen.

Participatie

Wat participatie bij het beheer betreft, lijkt eerder een rol weggelegd voor jongeren en scholen.

Het is een goed idee om bewoners te betrekken bij het beheer van het natuurpark. Ook meerdere scholen zijn geïnteresseerd.

Andere

Buurtbewoners vragen aan de Stad een wandeling in het gebied te organiseren.

Antwoord Schepen Balthazar: Dit kan besproken worden met Gebiedsgerichte Werking.

Geluidsoverlast is een probleem in het gebied. Het is belangrijk voldoende geluidswerende maatregelen te voorzien, zowel langs de R4 als langs de nieuwe verbindingsweg.

Antwoord Fris in het Landschap: Langs de verbindingsweg is een geluidswering gepland tot aan de fietstunnel. Op andere plekken is dit niet gepland.

Antwoord Rudi Neiryck: Bewoners zijn bezorgd over de geluidsoverlast, zowel in het natuurpark als in de woningen. De R4 en de verbinding zijn wegen die door het Vlaamse Gewest worden beheerd. De Stad zal de bezorgdheid van de buurtbewoners ivm geluidshinder overmaken aan het Vlaamse Gewest.

Het Vlaamse Gewest investeert op basis van metingen in geluidswering: waar de overlast het grootst is wordt prioritair geïnvesteerd. Daarbij moet de Stad bijdragen. De hoogte van die bijdrage is ook functie van de geluidsoverlast.

De Stad weet dat geluidsoverlast een probleem is in dit gebied en op verschillende andere plekken in Gent. Daarom wil de Stad een 'beleidsplan geluid' opmaken dat alle probleemzones bestrijkt. Elke plek vraagt echter geluidsschermen met specifieke technische eigenschappen. Het gaat daarbij vaak om complexe problemen die niet steeds makkelijk op te lossen zijn.

Kan de berm aan het Vijvermeerspark verhoogd worden om de geluidshinder door de R4 te verminderen?

Antwoord Fris in het Landschap: Langs de R4 ligt daar een smalle strook zeer waardevol gebied, dat laag gelegen is en deels bebost. Een (hoge) geluidswerende berm zou daar een zeer brede basis moeten hebben, waardoor dit waardevolle gebied zou verdwijnen en opnieuw elders zou moeten gecompenseerd worden. Op die plek zijn geluidswerende schermen meer aangewezen. Voor dit gebied is wel verdere bebossing voorzien. Dit zal ook voor een zekere geluidsisolatie zorgen.

Het budget voor de inrichting van het natuurpark is te klein: het bedraagt slechts een fractie van het budget voor het globale project Gent Sint-Pieters.

Het is positief dat bewoners inspraak krijgen bij de opmaak van het inrichtingsplan. Buurtbewoners zijn vragende partij voor meer inspraak in het project Gent Sint-Pieters.

Zijn er afsluitingen voorzien tussen het natuurpark en de aangrenzende tuinen?

Antwoord Fris in het Landschap: Momenteel zijn er geen afsluitingen gepland. Het is wel zo dat op verschillende plekken een (uitgediepte) gracht een natuurlijke afsluiting vormt. De vraag naar afsluitingen moet besproken worden met de projectpartners.

Hoe zal men eventuele begrazing verzoenen met wandelaars?

Antwoord Fris in het Landschap: Dit is nog niet duidelijk. Het is ook nog niet duidelijk of er wel begrazing komt. De natuurwaarde van het park wordt bepaald door de aanwezige en/of gewenste vegetatie. Het is dan ook in functie van die vegetatie dat zal worden bepaald of begrazing al dan niet gewenst is.

Langs de grenzen van het natuurpark liggen nog enkele waardevolle, beboste privé terreinen. Die behoren niet tot het natuurpark, maar zijn ook als natuurgebied geklasseerd. Kan men die beboste delen, die nu geen deel uitmaken van het natuurpark toevoegen?

Dan zou men ook een bijkomende toegang kunnen maken aan het Vijvermeerspark.

Antwoord Fris in het Landschap: Men zal de eigenaars advies geven over het beheer van deze terreinen, met als doel de natuurwaarde van die gebieden te versterken.

Kan men voldoende toezicht voorzien, eventueel een parkwachter?

Antwoord schepen Balthazar: Deze vraag wordt voor verschillende parken in Gent gevraagd. De Stad zoekt momenteel naar de beste manier om voor meer toezicht in de parken te zorgen. Het is echter niet mogelijk om 24h/24h toezicht te garanderen. Bovendien is de toegankelijkheid van het natuurpark beperkt, ook de nood aan toezicht zal hierdoor waarschijnlijk eerder beperkt zijn.

Werden de gevolgen van de werken aan de verbindingsweg op het waterniveau in het park en de tuinen bestudeerd?

Antwoord Groendienst (Geert Heyneman): Dit is een waterziek gebied.

Antwoord Rudi Neiryck: De gevolgen op de waterhuishouding werden deels bestudeerd in het MER. Daarnaast maakt de watertoets deel uit van de bouw aanvraag. Die kan worden ingekeken.

Verdere procedure

Het voorgestelde plan zal verder worden uitgewerkt tot een voorontwerp. Hierbij zal zoveel als mogelijk met de opmerkingen, suggesties en voorstellen van de bewoners rekening gehouden worden.

Na de bespreking van dit voorontwerp door alle projectpartners zal dit opnieuw aan de buurtbewoners worden voorgesteld rond midden 2007.